

Protesty jsou na místě. Stát o školství nedbá

Mnohokrát jsem v posledních dnech četl, že pondělní stávka škol nic nezmění. Takže je vlastně zbytečné, aby ji učitelé a jejich kolegové z nepedagogických profesí vůbec podstoupili. Opravdu nezmění. Ale pokud by člověk měl v životě dělat jenom to, o čem je skálopevně přesvědčen, že tím něčeho dosáhne bezbolestně a okamžitě, dějiny by se snad ani nepohnuly. Tady totiž jde v první řadě o princip. O to, že je na místě se hlasitě ohradit vůči tomu, co je ničemné. I když půjde jen o protest bez momentálního výsledku.

Protože naše školství se řítí z kopce. Dlouhodobě. A zaměstnanci škol to vědí víc než kdokoli jiný. Ten protest vlastně nemíří jen proti současné vládě, ale i proti všem předcházejícím, které neuměly nebo nechtěly českému vzdělávání přiznat punc skutečné společenské priority. Všechny dokola recitují jen ohraný slovní balast, jehož je vždycky a všude dost. Vzdělávání tak už celou věčnost pokulhává za dálnicemi, obrněnci či stíhačkami, dotacemi zemědělcům, kontroverzní elektromobilitou, mysliveckou lobby, zkrátka za vším, na co si jen dokážeme vzpomenout. Hůř než školství je na tom v nezájmu státu snad už jen kultura. Společenská bída.

Vlády přitom svou letitou netečností či přezíráním velmi nebezpečně usazují stejný vzorec myšlení i do společnosti samotné. Školství u nás (bohužel) rozumí skoro každý; učitelé si nemají nač stěžovat, protože jsou i tak přeplacení; mají pořád nějaké prázdniny či dny volna a přitom učí v týdnu jen polovinu hodin, které stráví ve svém zaměstnání běžný zaměstnanec. Jedno hloupé klišé za druhým, které lze vyvrátit jen nepřenositelnou každodenní zkušeností za katedrou. Učit není to samé jako plácát u piva v hospodě – což u nás dovede skutečně skoro každý. Jen v posledních letech prošlo vzdělávání naprosto ničivým obdobím covidu, které školy doslova zvrátilo na hlavu. Úzká družina kolem předsedy vlády v březnu 2020 rozhodla o jejich plošném vypnutí, aniž ministra školství k jednání o tak zásadní věci vůbec přizvala. Symbolický státní akt naprosté ignorace. A následovaly další. A sotva to šílené dvouletí skončilo, začala válka. A příliv uprchlíků a jejich státem nařízená integrace. Svým významem správná. Ale vhozená na bedra těch, kteří se ani nestačili nadechnout. Bez přípravy, bez odpovídající podpory. A mohli bychom pokračovat dál. Malér stíhá malér.

Přestože v pondělí nestávkují zdaleka všechny školy, troufám si tvrdit, že podpora důvodů protestu je v regionálním školství daleko masivnější. Možná stoprocentní. A kdyby jej oficiálně nepořádaly školské odbory, bylo by to také navenek mnohem jasněji patrné. České vzdělávání totiž

nemá oporu v řádné profesní organizaci (další chyba), jen ve vyvanutých odborech, jež mnozí zaměstnanci škol právem nepovažují za svého důstojného (a schopného) zástupce. Potřeby českého školství jsou totiž daleko širší, než odbory kdy vůbec dokáží pojmout, hájit a vyjednat. Třeba nutnost fundamentální změny rigidní pracovněprávní legislativy, bez níž ve školách pořád zůstávají i ti, kteří by učit vůbec neměli. Nikdy, nebo už. Protože bez kvalitních učitelů žádné zkvalitňování vzdělávání nebude. Ale to už je na jinou debatu.

Pondělní protest nic nezmění. A současná vláda – jako kterákoli jiná – ho přežije prakticky bez úhony. Už proto, že školy nemají prostor, jak dál svůj tlak vystupňovat. S každým odporem navíc totiž ztrácí pozice ve skupině svých jediných potenciálních spojenců (nadto už teď značně rozdělené), kteří by na zkvalitňování vzdělávání měli mít také elementární zájem - u rodičů. Vláda (a nejen tato) populárně tvrdí, že si školy berou žáky jako rukojmí. Nikoliv. Ve skutečnosti vláda sama má za rukojmí právě rodiče. Protože sází na obecnou rodičovskou nepodporu stávek ve školství – podobné protesty z jejich pohledu totiž znamenají jen vynucené hlídání dětí, pravý smysl mnohým uniká – což jí umožňuje vše pohodlně přestát a školství nechat dál degradovat.

Jako učitel pondělní stávce škol naprosto rozumím a hlásím se k ní. Jako rodič ji plně chápu (jakkoli dvě naše děti zůstanou doma), protože se hraje o zájem dospívající generace. A jako politik vím, že stávka se vším výše řečeným skončila vlastně dřív, než vůbec začala.

26/11/2023